

Til:
Oslo kommune
Byrådsavdeling for kultur og utdanning

Oslo, 04.02.09

HØRING- Ny stipendordning til kunstformål

Vi viser til Oslo kommunes høringsbrev om ny stipendordning til kunstformål. GramArt leverer høringssvar som høringsinstans.

GramArt (stiftet i 1989) er Norges største landsomfattende interesseorganisasjon for utøvende artister og musikere. Vi har i dag ca 3 800 medlemmer innen alle sjangere og fra hele landet. Vi ivaretar våre medlemmers rettigheter og interesser som utøvere, opphavsmenn og produsenter (tilvirkere).

GramArt synes det er svært positivt at Oslo kommune nå ønsker å opprette en stipendordning for kunstnere og kulturarbeidere. Utgangspunktet for denne satsningen er at man ønsker en større satsning på *kulturlivet*, og å tilpasse stipendordningene slik at disse i større grad er treffsikre til den målgruppen stipendet skal nå. GramArt mener at gode stipendordninger er svært viktig virkemiddel for å motivere og styrke et lokalt kunst- og kulturliv. Vi har også sett at kommunale stipendordninger har vært viktig i andre byer.

Vi synes det er flott at Oslo kommune ønsker å spisse sine stipendordninger, samt øke tildelingsbeløpene, slik at midlene i større grad kommer enkeltaktører til gode. Vi synes høringsutkastet er uklart på en del momenter og ønsker her å poengtere noen deler som vi mener bør konkretiseres ytterligere.

Navn og målgruppe

Det er viktig at en slik stipendordning treffer målgruppen og er en ordning som er åpent for alle sjangere og kunstuttrykk. Dette burde kanskje også gjenspeiles i navnet på ordningen, gjennom at stipendordningen kalles "Oslo kommunes stipend til kunst- og kulturformål".

Vi ser at det er flere utfordringer knyttet til musikksjangrene. Blant annet er det, innen de nyere sjangrene som pop/ rock, ofte svært uvanlig med høyere utdanning innen musikk. Man defineres derfor ikke som musiker i dag i like stor grad som "profesjonell" etter hvilken utdanning man har, men heller etter hvilken kunstnerisk og musikalsk bakgrunn og cv man har. Dette betyr at begreper som "forsker" lett kan bli misforstått i en slik satsning. Det må i alle fall sies noe om det er forskningsmiljøer eller kunstneriske miljøer som skal prioriteres.

GramArts anbefaling er derfor at man åpner denne stipendordningen for kunst- og kulturlivet, og at man innledningsvis spesifiserer i større grad hvem som er målgruppe for ordningen, herunder hva som menes med kunstnere, hvilke sjangere som ordningen er tenkt å gjelde for, etc. Se for eksempel til Bergen kommunes retningslinjer: "*Stipendene kan tildeles person med kultur eller kunst som profesjon eller profesjonell virksomhet innen design, film, litteratur, musikk, scenekunst, billedkunst, kunsthåndverk og til kulturarbeidere.*"

Gjennom klarere definisjon av målgruppe vil en slik stipendordning kunne føles mer åpen enn slik den er formulert i dag, og dermed også føre til at flere kunstfelt vil føle seg "velkomne" til å søke.

"Ung" vs. "i startfasen"

I høringsutkastet sies det at byrådsavdeling for kultur og utdanning ønsker å stimulere de "unge" ved egne etableringsstipend. I dagens musikkverden er definisjonene av "ung kunstner" annerledes enn i tradisjonell forstand. Snakker man om en kunstner i etableringsfasen? Snakker man om unge under 26 år? Målsetning med en slik kommunal satsning bør vel være å bidra til å løfte kunstnere som er lovende og i en startfase, og da skal man være forsiktig med å sette en øvre aldersgrense på hvem som dermed passer inn i ordningen. En kunstner er som regel ikke i en etableringsfase før han har et apparat og plan for virksomheten. Ordningen, slik den står i dag, er ekskluderende.

Hva som menes med begrepet bør i alle fall spesifiseres. Vår anbefaling er at man ikke lager særordninger for "unge kunstnere", men lager retningslinjene så pass klare at Oslo kommune kan administrere en slik ordning og, gjennom faglige vurderinger, komme frem til de beste kandidatene.

Støtte til kulturarbeidere/ leder av amatørvirksomhet/ kulturprofil

Det sies i høringsutkastet at man tidligere har hatt stipend øremerket "leder av amatørvirksomhet", men at det de siste årene har kommet svært få forslag til vurderinger. GramArt samarbeider med svært mange andre organisasjoner, og vi tviler sterkt på at verken disse eller oss har hatt kjennskap til denne ordningen. Her er det nok informasjon om ordningen som ikke har kommet ut til det frivillige kulturlivet eller organisasjonene.

Det er stort behov for ordninger som også styrker kulturarbeiderne, og som gjør at disse kan fokusere på sin kulturelle virksomhet. Aktører som jobber i direkte tilknytning til kunstnere, som management, agenter, fotografer etc. er svært viktige som støtteapparat rundt en kunstner, og vil derfor måtte sees i sammenheng med en kunstners suksess/ karriereoppbygning. Vi mener det derfor bør være i Oslo kommunes interesse å også åpne for at kulturarbeidere også kan søke om stipend.

Hvilke type stipend som det er behov for?

GramArt mener at stipendene må tilpasses slik at disse treffer kunstnernes behov. Vi mener absolutt at det ikke bør settes begrensninger til ordningene, ved at det kun er enkeltpersoner som kan motta stipend. Dette bør være stipend som kan gis til enkeltpersoner, ensembler, kunstgrupper etc. Man vil dermed også sørge for at flere personer ikke søkes om stipend til å jobbe med samme prosjekt.

Det bør også være et definert skille mellom et arbeidsstipend, kulturstipend og etableringsstipend. Etableringsstipend bør være et stipend som skal bidra til å løfte opp og frem kunstnere i etableringsfasen. Slik vi forstår det har slike stipender samme målsetning som de "unge, lovende"-stipendene som er skissert i høringsutkastet, uten at dette ekskluderer noen søkere på grunn av alder. Dersom etableringsstipend opprettes, må dette være stipender som kun kan mottas ved én anledning. Slike etableringsstipend bør kunne brukes til innkjøp av utstyr, markedsføring, etc. og ha en ramme på mellom 20 000- 50 000 kroner.

Kulturstipend bør kunne gå til kunstnere/ kulturarbeidere innen alle faser av sin karriere, og som trenger ekstra midler til å kunne satse ytterligere på sitt kunstneriske virke i perioder. Dette bør altså være åpne midler til kunstnere som er etablert i Oslo, for videreutvikling og kompetanseheving. Dette kan være i forbindelse med en platelansering, utstilling, arrangement etc. Stipendene bør kunne søkes flere ganger, og tildeles for ett år, med forlengelse i inntil to år. Summene bør ligge på mellom 20 000- 50 000 kroner.

Målsetning med Oslo kommunes arbeidsstipend er at dette skal gi økonomisk trygghet og mulighet for et utvalg av kunstnere til å ha sin kunstneriske aktivitet som hovedbeskjeftigelse. Gramart synes det er svært positivt med en slik større satsning på noen aktører som har utmerket seg spesielt. Erfaring fra andre ordninger tilsier at de summene som man her skisserer likevel vil være for lave til at en person kan leve på dette, derfor anbefaler GramArt at det heller deles ut arbeidsstipend i størrelsesorden 50 000- 100 000 kroner, ettersom dette vil være nok til at stipendmottakeren vil kunne arbeide intens i 3-6 måneder med fokus utelukkende på prosjektet/ sin egen kunstneriske utvikling. GramArt mener at slike arbeidsstipend skal gå til særlig kvalifiserte kunstnere, som dermed gis anledning til faglig fordypning og produksjon over en lengre tidsperiode.

GramArt ser også at det, både blant amatører og profesjonelle aktører, stadig er behov for støtte til utstyr og oppgradering av utstyr. Dette er noe som vi anbefaler at Oslo kommune også vurderer i neste omgang.

GramArt bidrar gjerne i videre diskusjoner. Ta gjerne kontakt!

Mvh

Line Endresen
Informasjonssjef